

ρεθεις εις τον εν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας γάμον, και μεταβαλὼν τὸ ὕδωρ εις οἶνον. Ὡσαύτως, ποτὲ δὲν ὑπεδήλωσαν ὅτι τὸ Σάββατον ἔπρεπε νὰ καταργηθῆ, ἀλλὰ μάλιστα ἐφυλάττεν αὐτὸ μετὰ τῶν μαθητῶν του. Καθὼς ἐδίδαξε τοὺς ὀπαδοὺς αὐτοῦ ποῦς ἦτον ὁ ἐξ ἀρχῆς σκοπὸς τοῦ γάμου, ἢ διὰ βίου ἔνωσις ἀνδρὸς και γυναικὸς, κατακρίνας οὕτω τὴν πολυγαμίαν και τὴν παλλακείαν, ταυτοτρόπως ἐδίδαξεν αὐτοὺς ποῦς ἦτον ὁ σκοπὸς τοῦ Σαββάτου: διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, διὰ τὴν κοσμικὴν και πνευματικὴν αὐτοῦ ὠφέλειαν.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Θεὸς διώρισε και ἡγίασε τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ὡς τὸ Σάββατον· αὕτη δ' ἐφυλάσσετο ἕως οὗ ὁ Χριστὸς ἦλθεν, ἕως οὗ κατηργήθη ἡ παλαιὰ οἰκονομία, ἕως οὗ ἀνηγέρθη ἐπὶ γῆς ἡ βασιλεία τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

Ἐκτοτε ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος καθιερώθη ὡς τὸ Χριστιανικὸν Σάββατον. Ἐρωτᾷ δὲ τις, Πόθεν ἡ μεταβολὴ αὕτη; Ἡ ἀπόκρισις εἶναι και εὐκολος και φυσικὴ. Τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἐτελείωσεν ὁ Θεὸς τὴν δημιουργίαν, και ἀνεπαύθη ἀπ' ὅλα τὰ ἔργα του, και ἡγίασε τὴν ἡμέραν αὐτὴν πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ἐκπληκτικοῦ ἔργου του. Κατὰ δὲ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἀνέστη ὁ Χριστὸς, και συντέλεσε τὸ θαυμαστὸν ἔργον τῆς τοῦ κόσμου ἀπολυτρώσεως. Ἡ ἡμέρα λοιπὸν αὕτη ἐφυλάχθη ἔκτοτε ὑπὸ τῶν μαθητῶν του ὡς τὸ Χριστιανικὸν Σάββατον. Τὸ παράδειγμα τῶν θεοπνεύστων Ἀποστόλων διδάσκει ἡμᾶς νὰ φυλάττωμεν ταύτην μᾶλλον ἢ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος. Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἀναγινώσκομεν ὅτι συνήχθησαν οἱ μαθηταὶ « κλάσαι ἄρτον, » ἢ μὲ ἄλλας λέξεις νὰ μεταλάβωσι τοῦ Κυριακοῦ δείπνου. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψε πρὸς τὴν ἐν Κορίνθῳ ἐκκλησίαν νὰ κάμνωσι τὴν λογίαν τὴν εἰς τοὺς ἀγίους, τουτέστι τὴν χρηματικὴν σύναξιν τὴν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐνδεῶν Χριστιανῶν, κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, καθ' ἣν, ἀναμφιβόλως φυλαττομένην ὑπ' αὐτῶν ὡς τὸ Σάββατον, συνήρχοντο πρὸς λατρείαν τοῦ Ὑψίστου.

Μολονότι ἡ ἡμέρα μετεβλήθη, ὁ σκοπὸς μ' ὅλον τοῦτο τοῦ Σαββάτου διαμένει ὁ αὐτὸς, ὅποῦς ἦτο κατ' ἀρχὰς, και εἶναι οὐχ ἦττον καθῆκον ἡμῶν νὰ ἐνθυμώμεθα και νὰ ἀρχίζωμεν αὐτὸ, παρὰ τῶν πρώτων ἡμῶν γονέων ἐν τῷ κήπῳ τῆς Ἐδέμ, και τῶν Ἰουδαίων μέχρι τῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐλευσεως. Εἰς τὸ τέλος τοῦ νῆ. κεφαλαίου τῶν προφητειῶν τοῦ Ἡσαίου εὐρίσκομεν τὴν ἐπομένην ἀξιοσημείωτον περιγραφὴν τῶν ἀγαθῶν, ὅσα ἤθελον δαψιλεῖσθαι εἰς τοὺς εὐσεβεῖς αὐτὸ φυλάσσοντας:—

Ἐὰν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τοῦ Σάββατου, ἀπὸ τὸ νὰ κάμνῃς τὰ θελήματά σου εἰς τὴν ἀγίαν μου ἡμέραν, και ὀνομάζῃς τὸ Σάββατον τρυφήν, ἀγίαν ἡμέραν τοῦ Κυρίου, ἐντιμον, και τιμᾶς αὐτὸ, μὴ ἀκολουθῶν τοὺς ἰδικούς σου δρόμους, μηδὲ εὐρίσκων εἰς αὐτὸ τὸ ἰδικόν σου θέλημα, μηδὲ λαλῶν τοὺς ἰδικούς σου λόγους, τότε θέλεις εὐφραίνεσθαι εἰς τὸν Κύριον· και ἐγὼ

θέλω σὲ ἱπεύσειν ἐπάνω εἰς τοὺς ὑψηλοὺς τόπους τῆς γῆς, και θρέψει με τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρὸς σου Ἰακώβ· διότι τὸ στόμα τοῦ Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

Ἐὰν τοιαῦτα ἀγαθὰ ἐμελλον ν' ἀπολαύσωσιν οἱ τὸ Σάββατον φυλάσσοντες ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν οἰκονομίαν, δὲν ἐμποροῦμεν εὐλόγως νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θέλουν ἀξιωθῆν ἔτι μεγαλύτερων οἱ εὐσεβεῖς ἐνθυμούμενοι τὸ Χριστιανικὸν Σάββατον πρὸς τιμὴν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, και ὡς καιρὸν ἀγίας καταπαύσεως, ὡς ἡμέραν εὐσεβοῦς μελέτης, δημοσίου και μερικῆς λατρείας, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὡς ἐποχὴν δωρηθεῖσαν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ προετοιμάζῃται διὰ καλύτερον κόσμον;

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΔΙΑΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΩΝ.

Τῆς μεγάλης σοφίας και προνοίας τοῦ Παντοκράτορος εἶναι ὅτι διέταξεν οὕτω τὰς διαθέσεις και κλίσεις τῶν ἀνθρώπων, ὥστε και διαφόρους τέχνας νὰ μετέρχονται, και διαφόρους ἡδονὰς νὰ ἐπιθυμῶσιν. Οἱ μὲν ἀγαπῶσι τὴν διὰ χειρὸς ἐργασίαν, οἱ δὲ τὴν νοητικὴν ἐνασχόλησιν· ὁ μὲν θέλει τὴν ξηράν, ὁ δὲ τὴν θάλασσαν· οὗτος δίδεται εἰς τὴν γεωπονίαν, ἐκεῖνος εἰς τὸ ἐμπόριον· ὁ μὲν γίνεται ἀρχιτέκτων, ὁ δὲ βράπτῃς· ὁ μὲν ἀλιεὺς, ὁ δὲ ποιμὴν· και εἰς τὰς ἐλευθερίους τέχνας, ὁ μὲν ἀκολουθεῖ τὴν δέσποιναν τῶν ἐπιστημῶν, τὴν θεολογίαν, ὁ δὲ τὴν νομικὴν, εἴτε πολιτικὴν, εἴτε ἀστυκὴν· ἄλλος δὲ τις καταγίνεται εἰς τὴν ἐρευναν τῶν ἀποκρύφων τῆς φύσεως, και εἰς τὴν θεωρίαν και πρᾶξιν τῆς ἰατρικῆς· και ἐκάστη τούτων ὑποδιαιρεῖται εἰς πολλὰ διάφορα εἶδη. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει και ὡς πρὸς τὰς ἡδονὰς· ὁ μὲν χαίρει ἀκολουθῶν τὸν ἱέρακα και τὸν κυνηγετικὸν κύναν· ὁ δὲ ἀκροαζόμενος τὴν ἐναρμόνιον μουσικὴν· ὁ μὲν θεωρεῖ τὸν κῆπον αὐτοῦ ὡς παράδεισον, και ἀγάλεται βλέπων θάλλοντας τοὺς ὠραίους ὑακίνθους του, ὁ δὲ εὐχαριστεῖται εἰς ἐκλεκτὴν βιβλιοθήκην· οὗτος ἀγαπᾷ τὸ ποτήριον, ἐκεῖνος τὸ τόξον, ἄλλος ἡδύναται ἐν ὑπομονῇ καλαμιδεύων. Διότι βέβαια, ἀν ἅπαντες μετέρχοντο μίαν και τὴν αὐτὴν τέχνην, ἢ ἐδίδοντο εἰς μίαν και τὴν αὐτὴν διασκέδασιν, ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ ζήσωσιν ὁ εἰς διὰ τοῦ ἄλλου· οὔτε ἤθελε χρησιμεύει ποσῶς τὸ ἐμπόριον, δι' οὗ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου διατηρεῖται· και προσέτι ὁ φθόνος ὁ ἐκ τῆς ἀναπορευκτοῦ ἀντιζηλίας ἤθελεν ἐπιφέρειν ὀλέθρια δεινὰ. Τὴν φιλόανθρωπον δὲ ταύτην και προνοητικὴν διανομὴν τοῦ Παντοκράτορος ὀφείλει ἕκαστος ἡμῶν νὰ προσέχη μὴ καταχρᾶται, ἀλλὰ τὰς διαφόρους ἡμῶν διαθέσεις και δυνάμεις νὰ μεταχειρίζωμεθα πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας, και προσέτι μῆτε νὰ ἐπεμβαίνωμεν ὁ εἰς εἰς τοῦ ἄλλου τὸ ἐπάγγελμα, μῆτε νὰ κλίνωμεν εἰς τὸ μέμφεσθαι ἀλλήλων τὰς διασκεδάσεις.